

INFORMACJA PRASOWA

Nowy ład przemysłowy 2024+. Jak rozsądnie zmodernizować polski przemysł?

Unijna debata o modernizacji przemysłu wkracza w kluczową fazę. Opublikowany w połowie września raport Mario Draghiego przygotowany na zlecenie Komisji Europejskiej nie pozostawia złudzeń: Europa pozostaje w tyle za USA czy Chinami pod względem konkurencyjności gospodarczej, dlatego pilnie potrzebuje nowoczesnej strategii dla dalszego rozwoju, w tym nowego pomysłu na funkcjonowanie przemysłu. Kraje wspólnoty, które nie wsiądą do tego pociągu, przestaną się liczyć na globalnym rynku. Jeśli Polska nie chce znaleźć się w tym gronie – musi pilnie przygotować strategię modernizacji i dekarbonizacji rodzimego przemysłu.

Ile waży polski przemysł?

Polska jest jednym z najsilniej uprzemysłowionych krajów UE. Sektor ten wytwarza ponad 20% naszego PKB i daje zatrudnienie co piątej pracującej w Polsce osobie (w sumie ponad 3 mln ludzi, nie wliczając zatrudnionych w sektorach energetyki, ciepłownictwa czy gazownictwa). Wiele wytwarzanych w Polsce produktów skutecznie konkuruje na zagranicznych rynkach, rodzime firmy mają ugruntowaną pozycję w europejskich łańcuchach dostaw. Jednak sektor przemysłowy w Polsce ma także trudną cechę: silną nadreprezentację sektorów wysoko energochłonnych (w stosunku do innych państw UE) – takich jak przemysł wydobywczy, przetwórstwo paliw czy przemysł mineralny. Kiedy dodamy do tego uwęglony miks wytwórczy energii elektrycznej w naszym kraju oraz procesy technologiczne, które w wielu branżach są już przestarzałe – skutkiem są wysokie całociowe emisje gazów cieplarnianych. **Przemysł odpowiada za 25% wszystkich polskich emisji.** Rosnące ceny energii z paliw kopalnych oraz uwzględnianie kosztów śladu węglowego produkcji stawiają polski przemysł pod coraz silniejszą presją pilnej modernizacji.

Przemysł w Forum Energii

Przy dużej zmienności współczesnego świata nietrudno przeoczyć momenty zwrotne. Dekarbonizacja wszystkich sektorów gospodarki i osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. jest priorytetem państw Unii Europejskiej. Na pełną dekarbonizację branż przemysłu objętych europejskim systemem handlu emisjami pozostało 15 lat – ostatnie uprawnienia do emisji CO₂ w ETS zostaną wydane w 2039 r.

Należy jednak pamiętać, że celem unijnej polityki klimatycznej jest nie tylko redukcja emisji, ale także tworzenie innowacyjnych usług i produktów, zagospodarowywanie nisz i kreowanie miejsc pracy w nowoczesnych sektorach. Dekarbonizacja jest też powiązana z dbałością o bezpieczeństwo energetyczne, m.in. poprzez zmniejszanie zależności od drogich paliw kopalnych, często sprowadzanych z zagranicy.

O ile debata o dekarbonizacji produkcji energii elektrycznej jest już w Polsce dobrze rozwinięta, o tyle rzetelna debata o obniżaniu emisji z krajowego przemysłu jest w powijakach. Nadanie jej rozpędu i pomoc w ukształtowaniu strategicznych ram to cel nowo powołanego obszaru prac think tanku Forum Energii, tj. [Programu Przemysł](#). Pierwszym z serii opracowań przygotowywanych w programie jest opublikowany właśnie raport pt. „[Nowy ład przemysłowy 2024+. Jak rozsądnie zmodernizować polski przemysł?](#)”, który stwarza podwaliny strategii będącej odpowiedzią na przyszłe potrzeby polskiego sektora przemysłowego.

- Stawiamy w nim tezę, że inwestycje dekarbonizacyjne w przemyśle posłużą łagodniejszej transformacji polskiego modelu rozwojowego, a przeskok technologiczny do OZE pozwoli uniknąć osierocenia aktywów. Transformacja to nie tylko koszty i inwestycje, ale również szanse dla producentów nowych, zoptymalizowanych dóbr związanych z czystymi technologiami, a także stworzenie popytu na innowacyjne usługi, m.in. cyfrowe. Polska ma niepowtarzalną szansę, by zagospodarować nowe nisze rynkowe. Właśnie w taki sposób trzeba patrzeć na wyzwania i szanse, które niesie ze sobą nieuchronna dekarbonizacja przemysłu – wyjaśnia dr Sonia Buchholtz, dyrektorka Programu Przemysł w Forum Energii.

Dekarbonizować, ale jak? Strategia potrzebna od zaraz

Modernizacja sektora przemysłowego to proces złożony, obejmujący tysiące procesów przemysłowych. Obniżanie emisji z sektora nie może prowadzić wyłącznie poprzez naśladowanie światowych trendów, bez głębszej refleksji nad polskimi realiami i istotnością poszczególnych branż przemysłowych w polskiej gospodarce.

- Pierwszym krokiem musi być dogłębna analiza polskiego przemysłu pod kątem szczegółowych danych m.in. o realnym zużyciu energii w poszczególnych branżach, identyfikacji już istniejących technologii, które można wdrożyć w procesach przemysłowych czy strategicznej roli poszczególnych sektorów. Dopiero taka refleksja nad polskimi realiami, a nie wyłącznie nad światowymi megatrendami, pozwoli zidentyfikować te gałęzie krajowego przemysłu, których szybka dekarbonizacja jest stosunkowo najłatwiejsza i przyniesie najszybsze efekty. Wyniki takiej analizy dla wielu osób mogą okazać się zaskakujące – wskazuje Marcin Dusiło, koordynator projektu Transformacji Przemysłu w Forum Energii. Wnioski z tak przeprowadzonych prac analitycznych zostaną opublikowane przez Forum Energii w kolejnych dniach.

Transformacja przemysłu musi odbywać się z korzyścią dla krajowej gospodarki i społeczeństwa. Kluczowym zadaniem jest odnalezienie takich nisz w nowoczesnej, zdekarbonizowanej gospodarce, w których polskie firmy produkcyjne mogą uzyskać wysoką specjalizację. Polski rząd musi przygotować strategię, która z jednej strony wyznaczy kierunki działań na rzecz dekarbonizacji poszczególnych gałęzi sektora przemysłowego, a z drugiej – wzmocni rozwój krajowej bazy czystych technologii, tj. zdolności do dostarczania na rynek europejski dóbr i usług pozwalających na zrealizowanie celu neutralności klimatycznej we wspólnocie.

Rolą państwa w tym procesie jest także m.in.:

- **Zwiększanie dostępu do taniej i czystej energii** – inaczej rosnące koszty „uwęglenia” wykorzystywanej energii elektrycznej przełożą się na koszty dla przedsiębiorstw, a te zostaną przeniesione na konsumentów, co podważy konkurencyjność towarów.
- **Strategiczny wybór technologii priorytetowych** oraz tworzenia korzystnych warunków dla ich rozwoju. Może to (choć nie musi) oznaczać stworzenie popytu publicznego na wybrane rozwiązania oraz znoszenie barier dla skalowalności produkcji. Warto pamiętać, że korzyści z rozwoju krajowej bazy przemysłowej uzyskujemy także wtedy, gdy lokujemy na swoim terytorium spółki-córki zagranicznych koncernów.
- **Wzmacnianie zaplecza badawczo-rozwojowego**, bez którego trudno budować nowoczesny przemysł o dużej wartości dodanej dla gospodarki. Możliwości tworzenia i testowania innowacyjnych rozwiązań, szybkiego reagowania na zmiany rynkowe czy doskonalenia procesów produkcyjnych są wówczas ograniczone, ponieważ dzieją się dopiero w reakcji na decyzje głównego inwestora.
- **Tworzenie stabilnego prawa**, właściwe nakierowanie strumieni finansowych (publicznych i prywatnych) oraz dbałość o stabilne otoczenie biznesu.

Powolna dekarbonizacja? To niemożliwe

W debacie o transformacji w Polsce niekiedy pada argument, że nasza pozycja jest wyjątkowa, a skala wyzwań na tyle duża, że dekarbonizacja energetyki i przemysłu powinna odbywać się we własnym, tj. wolniejszym tempie. Jest to jednak złudne myślenie, ponieważ transformacja energetyczna to globalny makrotrend – Polska nie zatrzyma go ani nawet nie spowolni. Europa weszła na tę ścieżkę i nie może zatrzymać się w pół drogi. Regionalni konkurenci Polski już rozpoczęli transformację – nawet w tych krajach, w których warunki jej nie sprzyjają, np. ze względu na głębokie uzależnienie od importu paliw.

Transformacja przemysłu to szansa na przyszłą przewagę konkurencyjną – polscy podwykonawcy, którzy już dziś są mocno wpleceni w unijne łańcuchy wartości będą dostosowywać się do nowych standardów, inaczej stracą rynki zbytu na rzecz konkurentów. Coraz trudniej będzie także znaleźć nabywców drogich towarów, obciążanych kosztami wysokiego śladu węglowego produkcji. Inwestorzy i konsumenci decydują portfelami.

[Nowy ład przemysłowy 2024+. Jak rozsądnie zmodernizować polski przemysł?](#)

Autorzy: dr Sonia Buchholtz, Marcin Dusiło – Forum Energii

Data publikacji: 19 września 2024

Kontakt dla mediów:

Aleksandra Dziadykiewicz, aleksandra.dziadykiewicz@forum-energii.eu